

Βρυξέλλες, 11.5.2021
C(2021) 3361 final

Ανακοίνωση της Επιτροπής

**ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 401/2013 ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 401/2013 ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) εφαρμόζει καθεστώς περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) λόγω της κατάστασης στη Μιανμάρ/Βιρμανία. Το εν λόγω καθεστώς κυρώσεων αποτελείται από δύο νομικές πράξεις: την απόφαση 2013/184/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (στο εξής: απόφαση)¹ και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 401/2013 του Συμβουλίου (στο εξής: κανονισμός)². Η δεύτερη πράξη απευθύνεται σε όλα τα πρόσωπα, τις οντότητες και τους φορείς που υπάγονται στη δικαιοδοσία της ΕΕ (στο εξής: παράγοντες της ΕΕ)³, για τους οποίους δημιουργεί νομικές υποχρεώσεις.

Το παρόν σημείωμα⁴ έχει ως στόχο την παροχή καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού, με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή τους από τους παράγοντες της ΕΕ και τις αρμόδιες εθνικές αρχές (στο εξής: ΑΕΑ). Το σημείωμα έλαβε τη μορφή απαντήσεων στις ερωτήσεις που θεωρείται πιθανότερο να προκύψουν. Σε περίπτωση που προκύψουν περαιτέρω ερωτήσεις, η Επιτροπή ενδέχεται να αναθεωρήσει ή να επεκτείνει το σημείωμα.

1. Τι είδους κυρώσεις επιβάλλονται;

Το εν λόγω καθεστώς κυρώσεων περιλαμβάνει στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις και περιορισμούς εισδοχής (ταξιδιωτική απαγόρευση), καθώς και περιορισμένες τομεακές κυρώσεις. Οι περιορισμένες τομεακές κυρώσεις συνίστανται σε εμπάργκο στις εξαγωγές όπλων, εμπάργκο στις εξαγωγές εξοπλισμού που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή, εμπάργκο στις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης που προορίζονται για χρήση από το στρατό και από τη συνοριοφυλακή της Μιανμάρ, καθώς και σε περιορισμούς στις εξαγωγές εξοπλισμού παρακολούθησης επικοινωνιών. Επίσης, απαγορεύεται η παροχή στρατιωτικής εκπαίδευσης και στρατιωτικής συνεργασίας με τις ένοπλες δυνάμεις της Μιανμάρ (Tatmadaw).

Ο κανονισμός αφορά την εφαρμογή των οικονομικών κυρώσεων (άρθρο 4α του κανονισμού· βλ. επίσης ερώτηση 3) και ορισμένων τομεακών κυρώσεων. Οι οικονομικές

¹ Απόφαση 2013/184/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Μιανμάρ/Βιρμανία, ΕΕ L 111 της 23.4.2013, σ. 75.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 401/2013 του Συμβουλίου σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Μιανμάρ/Βιρμανία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 194/2008 (ΕΕ L 121 της 3.5.2013, σ. 1).

³ Βλ. επίσης ερώτηση 2.

⁴ Το παρόν σημείωμα συντάχθηκε ως έγγραφο καθοδήγησης, στο οποίο η Επιτροπή εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται ορισμένες διατάξεις του κανονισμού. Το σημείωμα αυτό δεν φιλοδοξεί να καλύψει με εξαντλητικό τρόπο όλες τις διατάξεις, ούτε να εισαγάγει νέες νομικές υποχρεώσεις. Η Επιτροπή επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τις Συνθήκες, μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να παράσχει νομικά δεσμευτική ερμηνεία των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

κυρώσεις συνίστανται στη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων και στην απαγόρευση της διάθεσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων στα φυσικά και νομικά πρόσωπα, στις οντότητες και στους φορείς κατά των οποίων στρέφονται οι κυρώσεις και που απαριθμούνται στο παράρτημα IV του κανονισμού (στο εξής: καταχωρισμένα πρόσωπα). Οι τομεακές κυρώσεις που προβλέπονται στον κανονισμό αφορούν ορισμένες απαγορεύσεις σε σχέση με στρατιωτικές δραστηριότητες, εμπάργκο στις εξαγωγές εξοπλισμού που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή, εμπάργκο στις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης που προορίζονται για χρήση από το στρατό και από τη συνοριοφυλακή της Μιανμάρ, καθώς και περιορισμούς στις εξαγωγές εξοπλισμού παρακολούθησης επικοινωνιών.

2. Ποιοι πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του κανονισμού;

Οι κυρώσεις της ΕΕ παράγουν νομικές υποχρεώσεις για όλους τους παράγοντες της ΕΕ και σε σχέση με κάθε εμπορική οικονομική δραστηριότητα που ασκείται εντός της ΕΕ. Το άρθρο 10 του κανονισμού ορίζει το πεδίο της εν λόγω δικαιοδοσίας⁵.

Οι κυρώσεις της ΕΕ αναμένεται να παραγάγουν αποτελέσματα σε τρίτες χώρες μέσω της άσκησης πίεσης στα καταχωρισμένα πρόσωπα. Ωστόσο, δεν εφαρμόζονται εξωεδαφικά. Με άλλα λόγια, δεν παράγουν υποχρεώσεις για παράγοντες εκτός ΕΕ, εκτός εάν η εμπορική οικονομική δραστηριότητα ασκείται τουλάχιστον εν μέρει εντός της ΕΕ.

3. Τι συνεπάγονται οι οικονομικές κυρώσεις;

Οι παράγοντες της ΕΕ πρέπει να συμμορφώνονται με την υποχρέωση δέσμευσης όλων των περιουσιακών στοιχείων (κεφαλαίων και οικονομικών πόρων) των καταχωρισμένων προσώπων και πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι δεν διαθέτουν κανένα κεφάλαιο ή οικονομικό πόρο σε αυτά (άρθρο 4α του κανονισμού). Βλ. επίσης ερωτήσεις 4 και 5.

Καταρχήν, η πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναλλαγών με καταχωρισμένο πρόσωπο περιλαμβάνει την πραγματοποίηση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, οι οποίες είναι πιθανό να συνίστανται σε μεταβολή της μορφής των κεφαλαίων του καταχωρισμένου προσώπου (για παράδειγμα, μεταβολή του ποσού ή του τόπου διατήρησης των κεφαλαίων) ή χρήση των οικονομικών του πόρων ή διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε αυτό, ενώ όλες αυτές οι πρακτικές απαγορεύονται βάσει του κανονισμού.

Οι έννοιες «κεφάλαια», «οικονομικοί πόροι», «δέσμευση κεφαλαίων» και «δέσμευση οικονομικών πόρων» ορίζονται στο άρθρο 1 του κανονισμού.

4. Τι σημαίνει δέσμευση περιουσιακών στοιχείων;

Ο κανονισμός απαιτεί από τους παράγοντες της ΕΕ να δεσμεύουν τα κεφάλαια των καταχωρισμένων προσώπων. Με άλλα λόγια, οι φορείς της ΕΕ δεν πρέπει να επιτρέπουν

⁵ Ο κανονισμός εφαρμόζεται εντός του εδάφους της Ένωσης, περιλαμβανομένου του εναέριου χώρου της: επί αεροσκαφών ή πλοίων που υπάγονται στη δικαιοδοσία κράτους μέλους· σε κάθε πρόσωπο εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης που είναι υπήκοος κράτους μέλους· σε κάθε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό που έχει συσταθεί ή δημιουργηθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους· και σε κάθε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα για οποιαδήποτε εμπορική οικονομική δραστηριότητα που ασκείται, εν όλω ή εν μέρει, εντός της Ένωσης.

ούτε να συμμετέχουν σε οποιαδήποτε ενέργεια η οποία επιφέρει οποιαδήποτε μεταβολή στα χαρακτηριστικά των κεφαλαίων και η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη χρήση τους (από οποιονδήποτε). Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι μια τράπεζα της ΕΕ στην οποία τηρούνται οι λογαριασμοί ενός καταχωρισμένου προσώπου πρέπει να αποτρέπει μεταβιβάσεις που θα μετέβαλαν τον τόπο διατήρησης των δεσμευμένων κεφαλαίων και ότι ένας πολίτης της ΕΕ που κατέχει μετοχές εταιρείας επενδύσεων για λογαριασμό καταχωρισμένου προσώπου πρέπει να αποτρέπει τυχόν μεταβολές που θα οδηγούσαν σε αλλαγή της κυριότητας των μετοχών.

Ο κανονισμός απαιτεί επίσης από τους παράγοντες της ΕΕ να δεσμεύουν τους οικονομικούς πόρους των καταχωρισμένων προσώπων. Με άλλα λόγια, οι παράγοντες της ΕΕ δεν πρέπει να επιτρέπουν ούτε να συμμετέχουν στη χρήση των πόρων αυτών για την απόκτηση κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών με οποιονδήποτε τρόπο. Καταρχήν, για παράδειγμα, αυτό σημαίνει ότι οι αερολιμένες της ΕΕ δεν θα πρέπει να επιτρέπουν σε αεροσκάφος καταχωρισμένου προσώπου να εκτελεί πτήσεις και ότι ένα κτηματομεσιτικό γραφείο της ΕΕ που διαχειρίζεται την ιδιοκτησία καταχωρισμένου προσώπου δεν θα πρέπει να επιτρέπει την εκμίσθωσή της. Η απαγόρευση δεν αφορά πόρους οι οποίοι είναι κατάλληλοι μόνο για προσωπική χρήση ή κατανάλωση, όπως η ηλεκτρική ενέργεια ή τα τρόφιμα. Σε περίπτωση αμφιβολίας, βλ. επίσης ερώτηση 13.

Επισημαίνεται ότι η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, σε αντίθεση με την δήμευση, δεν επηρεάζει την κυριότητα των σχετικών κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων.

5. Τι σημαίνει απαγόρευση της διάθεσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων;

Το μέτρο αυτό απαγορεύει στους παράγοντες της ΕΕ να θέτουν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους στη διάθεση καταχωρισμένων προσώπων, είτε άμεσα είτε έμμεσα, με δωρεά, πώληση, αντιπραγματισμό ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της επιστροφής των ιδίων πόρων του καταχωρισμένου προσώπου.

Καταρχήν, για παράδειγμα, οι επιχειρήσεις της ΕΕ δεν επιτρέπεται να πωλούν ή να παρέχουν προϊόντα ή υπηρεσίες σε καταχωρισμένο πρόσωπο, ακόμη και έναντι επαρκούς πληρωμής· οι πολίτες της ΕΕ δεν επιτρέπεται να εργάζονται για καταχωρισμένη εταιρεία· και οι πολίτες τρίτων χωρών δεν επιτρέπεται να πραγματοποιούν δωρεές, από το έδαφος κράτους μέλους, σε καταχωρισμένο πρόσωπο.

6. Υπάρχουν άλλες υποχρεώσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι παράγοντες της ΕΕ;

i) Μη παράκαμψη (άρθρο 4ζ του κανονισμού)

Απαγορεύεται στους παράγοντες της ΕΕ να συμμετέχουν, συνειδητά και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες που παρακάμπτουν τις κυρώσεις. Οι εν λόγω δραστηριότητες ενδέχεται να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τη λειτουργία ως εταιρία-βιτρίνα για καταχωρισμένη οντότητα ή την πραγματοποίηση συναλλαγών στην ΕΕ υπό την καθοδήγηση καταχωρισμένου προσώπου.

ii) Παροχή πληροφοριών (άρθρο 4ε του κανονισμού)

Οι παράγοντες της ΕΕ πρέπει να παρέχουν στην ΑΕΑ κάθε πληροφορία που μπορεί να διευκολύνει τη συμμόρφωση με τον κανονισμό· πρέπει, επίσης, να διαβιβάζουν τις εν λόγω πληροφορίες στην Επιτροπή και να συνεργάζονται με την ΑΕΑ για ενδεχόμενα

επόμενα βήματα. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται τα εξής: λεπτομερή στοιχεία για κάθε δεσμευμένο λογαριασμό (π.χ. δικαιούχος λογαριασμού, αριθμός λογαριασμού, αξία δεσμευμένων κεφαλαίων) και μεταφορές προς αυτόν· απόπειρες πελατών ή άλλων προσώπων να καταστρατηγήσουν τον κανονισμό· κυριότητα ή έλεγχος επί μη καταχωρισμένης οντότητας από καταχωρισμένο πρόσωπο· και κάθε άλλο στοιχείο που μπορεί να φανεί χρήσιμο στην ΑΕΑ.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν καθορίσει ειδικές διαδικασίες υποβολής στοιχείων. Για περισσότερες λεπτομέρειες μπορείτε να απευθυνθείτε στην ΑΕΑ. Βλ. επίσης ερώτηση 13.

7. Πώς μπορούν να μάθουν οι παράγοντες της ΕΕ σε ποιους έχουν επιβληθεί αυτές οι κυρώσεις;

Τα ονόματα και τα στοιχεία ταυτοποίησης των καταχωρισμένων προσώπων περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV του κανονισμού, μαζί με τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους τα πρόσωπα αυτά έχουν καταχωριστεί. Αρμόδιο για την τροποποίηση του παραρτήματος IV είναι το Συμβούλιο της ΕΕ. Η τροποποίηση γίνεται μέσω εκτελεστικών κανονισμών του Συμβουλίου, οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)⁶. Τα ονόματα και τα στοιχεία ταυτοποίησης των καταχωρισμένων προσώπων περιλαμβάνονται επίσης στον χάρτη κυρώσεων της ΕΕ⁷ και στη βάση δεδομένων οικονομικών κυρώσεων⁸, που είναι αμφότερα ελεύθερα προσβάσιμα στο διαδίκτυο.

Σύμφωνα με το άρθρο 4α παράγραφος 3 του κανονισμού, τα καταχωρισμένα πρόσωπα είναι φυσικά πρόσωπα που ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις της Μιανμάρ (Tatmadaw), στην αστυνομία της Μιανμάρ και στη συνοριοφυλακή και συμμετέχουν σε δράσεις και πολιτικές κατά των οποίων στρέφεται το καθεστώς κυρώσεων· άλλα φυσικά και νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που συμμετέχουν σε δράσεις και πολιτικές κατά των οποίων στρέφεται το καθεστώς κυρώσεων· νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που σχετίζονται με τις ένοπλες δυνάμεις της Μιανμάρ (Tatmadaw)· καθώς και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οντότητες ή φορείς που σχετίζονται με αυτά.

8. Τι ισχύει για τις οντότητες που ανήκουν σε καταχωρισμένα πρόσωπα ή ελέγχονται από αυτά; Υπόκεινται και αυτές στις κυρώσεις;

Οι κυρώσεις της ΕΕ στοχεύουν άμεσα μόνο τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV του κανονισμού, και όλα τα κεφάλαια και όλοι οι οικονομικοί πόροι που βρίσκονται στην ιδιοκτησία, στην κατοχή ή υπό τον έλεγχο των εν λόγω καταχωρισμένων προσώπων πρέπει να δεσμεύονται. Ως εκ τούτου, οι παράγοντες της ΕΕ πρέπει να είναι πολύ προσεκτικοί όταν συνεργάζονται με οντότητα που ανήκει σε καταχωρισμένο πρόσωπο ή ελέγχεται από αυτό.

Εάν, για παράδειγμα, η οντότητα X ανήκει σε καταχωρισμένο πρόσωπο ή ελέγχεται από αυτό, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω έλεγχος επεκτείνεται σε όλα τα περιουσιακά

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=el>

⁷ <https://www.sanctionsmap.eu/>

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/fsd/fsf>

στοιχεία υπό την τυπική κυριότητα της οντότητας X. Επομένως, οι παράγοντες της ΕΕ οφείλουν να δεσμεύουν όλα τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους της οντότητας X, σύμφωνα με το άρθρο 4α παράγραφος 1 του κανονισμού. Η οντότητα X μπορεί να επιτύχει την άρση της δέσμευσης ορισμένων ή όλων των περιουσιακών της στοιχείων, αποδεικνύοντας ότι στην πραγματικότητα δεν «ελέγχονται» από το καταχωρισμένο πρόσωπο⁹.

Εάν η οντότητα X ανήκει στο καταχωρισμένο πρόσωπο ή ελέγχεται από αυτό, απαγορεύεται **επίσης** στους παράγοντες της ΕΕ να της διαθέτουν κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, καθώς θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι τα διαθέτουν έμμεσα στο καταχωρισμένο πρόσωπο. Αυτό συνιστά παραβίαση του άρθρου 4α παράγραφος 2 του κανονισμού, εκτός εάν μπορεί εύλογα να καταδειχθεί, κατά περίπτωση, βάσει ανάλυσης κινδύνου και λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων, ότι τα κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν από το καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του.

9. Πώς μπορεί να καθοριστεί η κυριότητα ή ο έλεγχος;

α) Κυριότητα¹⁰

Εάν το καταχωρισμένο πρόσωπο έχει στην κατοχή του ποσοστό άνω του 50 % των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας της οντότητας X ή πλειοψηφική συμμετοχή σε αυτή, τότε θεωρείται ότι η οντότητα X ανήκει στο καταχωρισμένο πρόσωπο.

β) Έλεγχος¹¹

Εάν πληρούνται οποιοδήποτε από τα ακόλουθα μη εξαντλητικά κριτήρια, μπορεί να θεωρηθεί ότι το καταχωρισμένο πρόσωπο ελέγχει την οντότητα X, αποκλειστικά ή δυνάμει συμφωνίας με άλλο μέτοχο ή άλλο τρίτο μέρος, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί το αντίθετο, κατά περίπτωση:

- (a) το δικαίωμα ή η άσκηση του δικαιώματος διορισμού ή ανάκλησης της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της οντότητας X·
- (b) ο διορισμός, αποκλειστικά και μόνο με την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του, της πλειοψηφίας των μελών των διοικητικών, διευθυντικών ή εποπτικών οργάνων της οντότητας X κατά το τρέχον και το παρελθόν οικονομικό έτος·
- (c) ο αποκλειστικός έλεγχος, δυνάμει συμφωνίας με άλλους μετόχους ή μέλη της οντότητας X, της πλειονότητας των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των μελών της οντότητας X·

⁹ Γνώμη της Επιτροπής της 19.6.2020 επί του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου [C(2020) 4117 final]: https://ec.europa.eu/info/files/200619-opinion-financial-sanctions_el

¹⁰ Βλ. επίσης τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ για την αποτελεσματική εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων, της 4ης Μαΐου 2018 (8519/18), που διατίθενται στη διεύθυνση <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/sanctions/>

¹¹ Ο.π.

- (d) το δικαίωμα άσκησης κυριαρχικής επιρροής στην οντότητα X, δυνάμει συμφωνίας που έχει συναφθεί με την οντότητα X ή σύμφωνα με την ιδρυτική του πράξη ή τις καταστατικές διατάξεις, εφόσον το δίκαιο από το οποίο διέπεται η οντότητα X επιτρέπει την υπαγωγή της σε παρόμοια συμφωνία ή όρο·
- (e) η δυνατότητα δικαιώματος άσκησης κυριαρχικής επιρροής, όπως αναφέρεται στο στοιχείο δ), χωρίς παράλληλη κατοχή του δικαιώματος αυτού¹².
- (f) το δικαίωμα χρησιμοποίησης του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας X·
- (g) η διαχείριση της οντότητας X σε ενοποιημένη βάση, με δημοσίευση ενοποιημένων λογαριασμών·
- (h) η εις ολόκληρον αλληλέγγυα ευθύνη για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της οντότητας X, ή η εγγύηση των υποχρεώσεων αυτών.

10. Υπάρχουν εξαιρέσεις από τις οικονομικές κυρώσεις;

Ο κανονισμός περιλαμβάνει ορισμένες εξαιρέσεις¹³ (παρεκκλίσεις) από τις οικονομικές κυρώσεις.

Οι παρεκκλίσεις αυτές επιτρέπουν την αποδέσμευση δεσμευμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων και/ή τη διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε καταχωρισμένα πρόσωπα. Οι παρεκκλίσεις υπόκεινται σε προηγούμενη άδεια από την οικεία ΑΕΑ¹⁴, η οποία μπορεί να χορηγείται μόνο υπό αυστηρές και συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

- **Ειδικές ανάγκες:** εάν η αποδέσμευση ή η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων είναι αναγκαία για την κάλυψη των **βασικών αναγκών** καταχωρισμένου προσώπου και εξαρτώμενων από αυτό μελών της οικογένειάς του, περιλαμβανομένων των πληρωμών ειδών διατροφής, ενοικίου ή ενυπόθηκου δανείου, φαρμάκων και ιατρικής θεραπείας, φόρων, ασφάλιστρων και τελών προς επιχειρήσεις κοινής ωφελείας· για την κάλυψη **νομικών ή έκτακτων δαπανών**¹⁵ του καταχωρισμένου προσώπου· για τη διασφάλιση της **καθημερινής τήρησης ή φύλαξης** δεσμευμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων· ή για να χρησιμοποιηθούν για **επίσημους σκοπούς** διπλωματικής ή προξενικής αποστολής ή διεθνούς οργανισμού που χαιρεί ασυλίας κατά το διεθνές δίκαιο (άρθρο 4β του κανονισμού)·

¹² Μεταξύ άλλων, για παράδειγμα, μέσω εταιρείας-βιτρίνας.

¹³ Οι εξαιρέσεις από τις κυρώσεις της ΕΕ λαμβάνουν συνήθως τη μορφή παρεκκλίσεων ή απαλλαγών. Παρέκκλιση σημαίνει ότι μια περιορισμένη (απαγορευμένη) ενέργεια μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μετά τη χορήγηση άδειας από την ΑΕΑ. Απαλλαγή σημαίνει ότι ένας περιορισμός δεν εφαρμόζεται όταν ο σκοπός της ενέργειας συμπίπτει με το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής· ως εκ τούτου, τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής μπορούν να πραγματοποιήσουν την εν λόγω ενέργεια χωρίς καθυστέρηση.

¹⁴ Το οικείο κράτος μέλος πρέπει να ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή εντός τεσσάρων εβδομάδων από τη χορήγηση της άδειας.

¹⁵ Η ΑΕΑ αποφασίζει, κατά περίπτωση, ποιες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν «έκτακτες».

- **Ανθρωπιστική βοήθεια:** εάν η αποδέσμευση ή η διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων είναι αναγκαία για ανθρωπιστικούς σκοπούς, όπως η παροχή και η διευκόλυνση της παροχής βοήθειας, περιλαμβανομένων ιατροφαρμακευτικού υλικού, τροφίμων, ή η μεταφορά εργαζομένων στον ανθρωπιστικό τομέα και η σχετική βοήθεια, ή για επιχειρήσεις εκκένωσης από τη Μιανμάρ/Βιρμανία (άρθρο 4δα του κανονισμού· βλ. επίσης ερώτηση 11)·
- **Αποφάσεις:** εάν η αποδέσμευση δεσμευμένων κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων προβλέπεται στο πλαίσιο ορισμένων ειδών διαιτητικών, δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που εκδόθηκαν πριν ή σε ορισμένες περιπτώσεις μετά την επιβολή κυρώσεων, μόνον εάν η απόφαση δεν είναι προς όφελος του καταχωρισμένου προσώπου και η αναγνώριση της απόφασης δεν αντίκειται στη δημόσια τάξη του οικείου κράτους μέλους (άρθρο 4γ του κανονισμού)·
- **Προηγούμενες συμβάσεις:** εάν υφίσταται οφειλή δυνάμει σύμβασης ή συμφωνίας που είχε συναφθεί ή υποχρέωσης που είχε προκύψει πριν από την ημερομηνία συμπερίληψης του καταχωρισμένου προσώπου στο παράρτημα IV, υπό την προϋπόθεση ότι τα κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι θα χρησιμοποιηθούν για πληρωμή από καταχωρισμένο πρόσωπο και ότι η πληρωμή δεν γίνεται προς το καταχωρισμένο πρόσωπο ή προς όφελός του (άρθρο 4δ του κανονισμού).

Οι δυνητικοί αιτούντες μπορούν να ζητούν καθοδήγηση από την οικεία ΑΕΑ για να εξακριβώσουν τα έγγραφα που απαιτούνται και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για την χορήγηση άδειας.

Επιπλέον, το άρθρο 4δ παράγραφοι 3 και 4 του κανονισμού επιτρέπει την πίστωση των δεσμευμένων λογαριασμών με τόκους και άλλα κέρδη, πληρωμές που οφείλονται βάσει συμβάσεων ή υποχρεώσεων που είχαν συναφθεί ή προκύψει πριν από την ημερομηνία συμπερίληψης του καταχωρισμένου προσώπου στο παράρτημα IV και πληρωμές που οφείλονται δυνάμει ορισμένων ειδών αποφάσεων (δικαστικών, διοικητικών ή διαιτητικών) που εκδίδονται ή είναι εφαρμοστές σε κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι όλες αυτές οι πιστώσεις δεσμεύονται επίσης. Πρόκειται για εξαίρεση από την απαγόρευση διάθεσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων σε καταχωρισμένα πρόσωπα η οποία δεν απαιτεί προηγούμενη χορήγηση άδειας από την ΑΕΑ. Ωστόσο, οι παράγοντες της ΕΕ πρέπει να ενημερώνουν την οικεία αρμόδια αρχή σχετικά με κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 4δ παράγραφος 3 και να συμμορφώνονται με το άρθρο 4ε του κανονισμού. Βλ. επίσης ερώτηση 6.

11. Τι συνεπάγεται η παρέκκλιση για ανθρωπιστικούς σκοπούς;

Οι κυρώσεις της ΕΕ δεν έχουν ως στόχο να εμποδίζουν την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Η παρέκκλιση για ανθρωπιστικούς σκοπούς που προβλέπεται στο άρθρο 4δα του κανονισμού αποσκοπεί να αντιμετωπίσει και να ελαχιστοποιήσει ενδεχόμενα εμπόδια στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Επιτρέπει την αποδέσμευση ή τη διάθεση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων σε καταχωρισμένα πρόσωπα, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οι εν λόγω πόροι είναι αναγκαία/-οι αποκλειστικά για ανθρωπιστικούς σκοπούς, όπως η παροχή και η διευκόλυνση της παροχής βοήθειας, περιλαμβανομένων ιατροφαρμακευτικού υλικού, τροφίμων, ή η μεταφορά εργαζομένων στον ανθρωπιστικό τομέα και η σχετική βοήθεια ή για επιχειρήσεις εκκένωσης από τη Μιανμάρ/Βιρμανία. Για την εν λόγω παρέκκλιση απαιτείται προηγούμενη χορήγηση άδειας από την ΑΕΑ.

Σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, το άρθρο 214 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ανθρωπιστικές αρχές του ανθρωπισμού, της αμεροληψίας, της ανεξαρτησίας και της ουδετερότητας, η ανθρωπιστική βοήθεια πρέπει να παρέχεται χωρίς διακρίσεις. Η αναγνώριση ενός ατόμου ως ατόμου που χρήζει βοήθειας πρέπει να γίνεται με βάση αυτές τις αρχές. Μετά την αναγνώριση αυτή, δεν απαιτείται έλεγχος του τελικού δικαιούχου που είναι άτομο που χρήζει βοήθειας.

12. Τι συμβαίνει σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των παραγόντων της ΕΕ με τον κανονισμό;

Το άρθρο 8 του κανονισμού απαιτεί από τα κράτη μέλη να καθορίσουν τις εφαρμοστέες κυρώσεις και να διασφαλίσουν την επιβολή τους. Οι κυρώσεις αυτές, οι οποίες πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές, εμπίπτουν συνήθως στον τομέα του ποινικού και/ή του διοικητικού δικαίου.

13. Πού μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες οι παράγοντες της ΕΕ;

Οι κυρώσεις της ΕΕ επιβάλλονται από τα κράτη μέλη, τα οποία είναι επίσης υπεύθυνα για την επαλήθευση της εφαρμογής τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει και διασφαλίζει την ομοιόμορφη επιβολή των κυρώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ και παρακολουθεί την εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη.

Ο κατάλογος των ΑΕΑ με τα στοιχεία επικοινωνίας τους, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περιλαμβάνονται στο παράρτημα II του κανονισμού.